

L'art i la ciència ressuscitaven. Al bell mig d'aquesta gran resurrecció, triomfa la perfecció de la forma. Després, desapareixent d'Itàlia, com si seguís el camí de les ombres, segueix altres viaranyes i altres països. La història de l'art continua, però per altres mons i altres concepcions artístiques, que segueixen altres tradicions i en creen d'altres. Aturem-nos en el renaixement del primer esplendor artístic que el món havia donat en l'època antiga. ♦ Tots els nostres lectors coneixen l'art grec, l'art romà, l'art bizantí, l'art romànic, l'art gòtic i l'art del renaixement. Vet-aquí una llista d'obres per a encarregar a una casa editorial, reproduïbles i reproduïdes en magnífiques i senyalades fotografies, de les que es fan ara. Amb sis fotografies hom pot tenir davant dels ulls tota la història de l'art en la seva expressió més elevada. Es el nucli artístic central del món. Però vet-aquí que aquesta història, que pels que coneixen el camí que aquest art va fer a través dels pobles i dels segles, té un ritme cronològic determinat i històricament parlant un ordre rigorós, que és el de la llista que hem citat, pel que no coneguéssim la història i es tingués de guiar només que per la sensibilitat i el sentit de l'evolució, el problema cronològic no coincidiria amb el problema estètic. ♦ Si l'aficionat o artista que comprés les sis fotografies que contenen en resum tota la concepció essencial de l'art, no coneguéssim l'ordre històric, en el moment de la col·locació per ordre de primitivitat o esplendor, posaria primer de tot la de l'art romànic, després el bizantí, després el gòtic, passant al renaixement, col·locant després el romà i finalment, com a coronació definitiva, l'art grec. ♦ I, no obstant, acabem de veure el que ja sabíem. Acabem de veure que l'art grec, en lloc d'ésser el darrer, en aquest cicle artístic, és el primer. Ell va al

davant i els altres, com una ondulació de decadència i renaixença, el segueixen com la cua lluminosa d'una cometa. ♦ Quan en els temps antics l'art hel·lènic va arribar a la perfecció, donant el camí a totes les perfeccions futures, en lloc de continuar va decaure. Roma, el va mantenir sense ni igualar-lo. Vingué després la pregonera decadència del final del paganisme, que va coincidir amb l'entrada del cristianisme. Reneix després la flama artística a Bizanci, que després d'inspirar el romànic, arriba a Florència, com dèiem, i triomfa a Roma, on el geni florentí la va trasplantar i on amb Rafael i Miquel Angel, la porta a la perfecció de la forma, inspirada en l'antic, per a infiltrar-ho al modern. ♦ La història de l'art, doncs, condensada en les sis fotografies esmentades, que recomanem als nostres lectors, tenen no sols la valor de fer-nos veure en teoria el camí de la perfecció que va del gèrmen a l'organisme complet, i en la pràctica les accions i reaccions i les altes i baixes d'aquest camí, que partint de la perfecció torna a la perfecció, repassant pels estats de decadència i primitivitat. ♦ Francesc PUJOLS

Finestra del segle XVI estil Renaixement, al carrer de Corró. Fot. Cana

